

Temat I: Polska Kazimierza Wielkiego, polityka wewnętrzna.

04.05.2020 poniedziałek

- 1) zapisz temat do zeszytu, pamiętaj o dacie na marginesie
- 2) Przeczytaj uważnie temat str.190-194

https://www.youtube.com/watch?v=XpeLwfKwHFU&feature=share&fbclid=IwAR2V3nYWlqpei74L39vWwKU_7gRxjP0l1dy6CrPoJMMJs2ZNo-GyNY22pes

- 3) Obejrzyj film, do którego podaję link
- 4) Zapisz notatkę do zeszytu.

Początki rządów Kazimierza Wielkiego (1333-1370)

a Kazimierz Wielki koronował się w 1333r. W Krakowie, syn Władysława Łokietka, ostatni władca z dynastii Piastów na tronie polskim

b sytuacja polityczna Polski:

- trwał spór z Krzyżakami o Pomorze Gdańskie
- Od zachodu nadal zagrażała Polsce Brandenburgia
- król czeski Jan Luksemburki domagał się korony polskiej
- władzę Jana Luksemburskiego uznawała część książąt śląskich
- dobre stosunki łączyły Polskę z Węgry

c) Polityka wewnętrzna Kazimierza Wielkiego:

-Nakazał opracowanie zbiorów przepisów prawnych, wydał dwa statuty dla Małopolski we Wiślicy i dla Wielkopolski w Piotrkowie.

-Uregulował wydobycie i sprzedaż soli

-Miastom nadawał przywileje handlowe; prawo składu i prawo przymusu drożnego.

- Sprowadził do Polski Żydów i osadników niemieckich, wybudował im miasto Kazimierz -dzisiaj dzielnica Krakowa str.193
- w 1364r. Złożył Akademię Krakowska- pierwszą wyższą uczelnię w Polsce
- nakazał budowę sieci 50 zamków(SZLAK ORLICH GNIAZD) i murów obronnych wokół 30 miast polskich
- w 1364 w Krakowie odbył się zjazd monarchów- uczta u Wierzyńka-podr. Str. 192
- lokował 130 nowych miast, 1000 nowych wsi
- przez Polskę biegł szlaki handlowe z Europy Zachodniej nad Morze Czarne
- przeprowadził reformę pieniądza- grosz krakowski
- żupy solne w Bochni i w Wieliczce oraz kopalnia srebra i ołowiu w Olkuszu zapewniały stałe dochody dla państwa
- powołał urzędy centralne w Polsce

- zorganizował pospolite ruszenie obowiązek stawania do walki przez szlachtę
 - „zastał Polskę drewnianą a zostawił murowaną” \
 - organizował sejmiki ziemski czyli zjazdy szlachty z poszczególnych ziem
- Zadania; 1 wypisz urzędników, których powołał Kazimierz Wielki i opisz ich zadania.

2 Wykonaj zadanie 3 str. 194 podręcznik

3 Poszukaj ciekawostek z życia króla Kazimierza Wielkiego

4 Opisz zjazd monarchów w Krakowie, wykorzystaj opis ilustracji w podręczniku i tekst źródłowy ze str. 192

Klasa V A -05.05.2020 wtorek

Temat II: **Polska Kazimierza Wielkiego, polityka zagraniczna.**

- 1) Zapisz temat do zeszytu.
- 2) Przeczytaj temat z podręcznika str. 190-191. Zwróć uwagę na sytuację Polski na arenie międzynarodowej i stosunki z sąsiadami.
- 3) Obejrzyj film, do którego podaję link

[https://www.youtube.com/watch?v=I-](https://www.youtube.com/watch?v=I-kxk6BHNgs&feature=share&fbclid=IwAR1ebZZoqE3gCUYIkKi0sm-zud4D9I2yHJDKpZqI53edm_wmadBU3_Mx9qM)

[kxk6BHNgs&feature=share&fbclid=IwAR1ebZZoqE3gCUYIkKi0sm-zud4D9I2yHJDKpZqI53edm_wmadBU3_Mx9qM](https://www.youtube.com/watch?v=I-kxk6BHNgs&feature=share&fbclid=IwAR1ebZZoqE3gCUYIkKi0sm-zud4D9I2yHJDKpZqI53edm_wmadBU3_Mx9qM)

- 4) Zapisz notatkę do zeszytu.

Kazimierz Wielki postanowił rozwiązać problemy z sąsiadami na drodze pokojowej a nie zbrojnej- drogą dyplomatyczną:

- **1335r.** Odbył się zjazd w Wyszehradzie na Węgrzech. Spotkali się władcy Polski, Czech, i Węgier. Król czeski Jan Luksemburski, za odszkodowanie w wysokości 20 tys. kop groszy praskich zrzekł się pretensji do tronu polskiego (dotąd bowiem po Wacławie III tytułował się królem Polski).
- **1339r.** Odbył się sąd papieski nad Krzyżakami w Warszawie. Po raz kolejny nakazano im zwrot Pomorza Gdańskiego i ziemi chełmińskiej. Wyroku nie wykonali ze względu na swoją przewagę militarną.
- **1343r.** Kazimierz Wielki zawarł pokój wieczysty z Krzyżakami. Do Polski powróciły Kujawy i ziemia dobrzyńska, jako „wieczysta jałmużna”. Król pozostawił sobie tytuł „pana i dziedzica Pomorza”. Skutek : przez 60 lat nie było wojen z Krzyżakami.
- **1351r.** Mazowsze złożyło hołd lenny Kazimierzowi Wielkiemu.
- 1340-1349 Kazimierz opanował Ruś Halicką (Czerwoną) z Haliczem i Lwowem a następnie Wołyń i Podole. Skutek: przez Polskę zaczęły przebiegać ważne szlaki handlowe , zmienił się skład narodowościowy i religijny

Królestwa Polskiego, ludność ruska Wyznawała prawosławie.

- **1348r.** Pokój w Namysłowie z Czechami. Kazimierz Wielki zrzekł się praw do Śląska. Skutek : utrata na Śląska na wiele stuleci.

Polityka Kazimierza Wielkiego umocniła Polskę na arenie międzynarodowej, wyrazem tego był **zjazd monarchów w Krakowie w 1364r.** Zapanowania Kazimierza Wielkiego pojawił się **termin Korona Królestwa Polskiego**(miał on znaczenie ustrojowe i terytorialne) Nastąpiło oddzielenie osoby króla od państwa, które utraciło swój **patrymonialny** charakter. Król już nie był właścicielem państwa ale tylko jego władcą. Nie mógł dzielić terytorium państwa. Jego obowiązkiem było odzyskanie utraconych obszarów. Termin Korona Królestwa Polskiego obejmował ziemie należące do monarchii Kazimierza Wielkiego jak i te, które znajdowały się poza nim:**Pomorze i Śląsk.**

Jeszcze za życia Władysława Łokietka , siostra Kazimierza Wielkiego-**Elżbieta** wyszła za mąż za króla Węgier -z **dynastii Andegawenów- Karola Roberta.** Za poparcie Andegawenów na arenie międzynarodowej ,Kazimierz Wielki ustanowił Andegawenów swoimi spadkobiercami na wypadek gdyby nie miał syna. Z tego powodu , **po śmierci Kazimierza o w 1370r.,** królem Polski został **Ludwik Andegaweński,** król Węgier. Polskę i Węgry połączyła **unia personalna** czyli związek ,w którym jedynym czynnikiem łączącym oba kraje jest osoba władcy.

Zadania:

- 1) Uzupełnij podane zdania.

Kazimierz Wielki prowadził..... politykę zagraniczną. W.....roku zawarł pokój z Krzyżakami i odzyskał ziemię dobrzyńską i Kujawy. W latach 1340-1349 przyłączył do Polski Ruś..... . Śląsk na mocy pokoju w..... wr. pozostał pod zwierzchnictwem czeskim. W.....r., w Krakowie odbył się zjazd monarchów .. Szerokim echem w Europie odbiła sięwyprawiona na cześć króla przez rajcę krakowskiego..... .

- 2)Wyjaśnij, dlaczego potomni nadali Kazimierzowi przydomek „Wielki”?
- 3) Wyjaśnij pojęcia:prawo składu i prawo przymusu drożnego.
- 4) Wykonaj zadania w zeszycie ćwiczeń.